

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO IR VARTOJIMO APRIBOJIMŲ TAIKymo
PLANO PATVIRTINIMO**

2013 m. gegužės 24 d. Nr. 1-107
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo (Žin., 2002, Nr. [72-3008](#); 2012, Nr. [68-3468](#)) 18 straipsnio 1 dalimi, vykdydamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 3 d. nutarimą Nr. 1551 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [97-4271](#); 2009, Nr. [70-2848](#); 2013, Nr. [4-109](#)) ir Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliajai energetikos padėčiai tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12 (Žin., 2003, Nr. [5-182](#); 2010, Nr. [21-995](#)), 25 punktą:

1. T v i r t i n u Naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimų taikymo planą (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. Naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimų taikymo plano turi laikytis valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, įmonės, kurios verčiasi energijos išteklių ar energijos gavyba, perdirbimu, gamyba, importu, eksportu, tranzitu, laikymu, krova, transportavimu, perdavimu, skirstymu, tiekimu, prekyba, naftos produktų ir naftos valstybės atsargų kaupimu ir tvarkymu, energetikos objektų ir įrenginių eksploatavimu (toliau vadinama – energetikos įmonės), taip pat kiti juridiniai ir fiziniai asmenys, vartojantys energijos išteklius ar energiją (toliau vadinama – vartotojai);

2.2. energetikos įmonės turi būti pasirengusios vykdyti nurodymus dėl prekybos apribojimų ir šalies vartotojų aprūpinimo naftos produktais ir naftos produktų pakaitalais;

2.3. energetikos įmonės turi patikslinti parengties ekstremaliajai energetikos padėčiai planus, parengtus vadovaujantis Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliajai energetikos padėčiai tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12, 10 punktu, atsižvelgdamos į Naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimų taikymo plano, patvirtinto šiuo įsakymu, priede nurodytas priemones;

2.4. esant ekstremaliajai energetikos padėčiai, naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimai taikomi minimaliai specialiosioms tarnyboms ir valstybės valdymo institucijoms, taip pat įmonėms, kurios gamina, išgauna, importuoja, krauna arba transportuoja naftos produktus ar naftą vidaus vartojimui.

2.5. šis įsakymas įsigalioja 2013 m. liepos 1 d.

Energetikos ministras

Jaroslav Neverovič

NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO IR VARTOJIMO APRIBOJIMŲ TAIKymo PLANAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimų taikymo planas (toliau – Planas) nustato priemones naftos produktų tiekimui stabilizuoti ir (ar) vartojimui sumažinti, kai ekstremalioji energetikos padėtis paskelbiama naftos produktų tiekimui sumažėjus tiek, kad iškyla grėsmė gyventojų saugumui, sveikatai ar šalies ūkio veiklai.

2. Skelbti ekstremaliąją padėtį dėl naftos produktų tiekimo sunkumų ar sutrikimų Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) teikia siūlymą Lietuvos Respublikos Vyriausybei tada, kai yra sutrikęs normalus naftos produktų tiekimas energetikos įmonėms bei vartotojams ir šis tiekimas trukdomas tiek, kad energetikos įmonės šių sutrikimų nespėja laiku prognozuoti bei valdyti ūkinės veiklos metodais.

3. Plane vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)), Lietuvos Respublikos naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatyme (Žin., 2002, Nr. [72-3008](#); 2012, Nr. [68-3468](#)), Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme (Žin., 2011, Nr. [62-2936](#)) ir Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme (Žin., 1998, Nr. [115-3230](#); 2009, Nr. [159-7207](#)) ir kituose Lietuvos Respublikos norminiuose teisės aktuose.

II. NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO SUTRIKIMO LYGIAI

4. Ekstremaliajai padėčiai valdyti nustatomi keturi naftos produktų tiekimo sutrikimo lygiai:

4.1. pirmasis lygis – kai naftos produktų tiekimas sumažėja, bet sumažėjimas nesiekia šalies 7 procentų vidutinio dienos suvartojimo;

4.2. antrasis lygis – kai naftos produktų tiekimas sumažėja 7–12 procentų vidutinio dienos suvartojimo, naftos produktų suvartojimas turi būti sumažintas ne mažiau kaip 7 procentais;

4.3. trečiasis lygis – kai naftos produktų tiekimas sumažėja 12–25 procentais vidutinio dienos suvartojimo, naftos produktų suvartojimas turi būti sumažintas ne mažiau kaip 10 procentų;

4.4. ketvirtasis lygis – kai naftos produktų tiekimas sumažėja daugiau kaip 25 procentais vidutinio dienos suvartojimo, naftos produktų suvartojimas turi būti sumažintas ne mažiau kaip 20 procentų.

5. Naftos produktų tiekimui ir vartojimui reguliuoti ekstremaliosios padėties metu taikomos šio plano priede atitinkamam lygiui nustatytos naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimo priemonės. Paskelbus aukštesnį naftos produktų tiekimo sutrikimo lygį (antrą, trečią ar ketvirtą), kartu su šiam lygiui nustatytomis vartojimo apribojimo priemonėmis turi būti taikomos ir bet kuriam žemesniam tiekimo sutrikimo lygiui nustatytos priemonės.

III. NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO IR VARTOJIMO APRIBOJIMAI

6. Paskelbus ekstremaliąją padėtį ir nustačius atitinkamą naftos produktų tiekimo sutrikimo lygį:

6.1. energetikos įmonės pradeda įgyvendinti parengties ekstremaliajai energetikos padėčiai planus, atsižvelgdamos į paskelbtą naftos produktų tiekimo sutrikimo lygį;

6.2. savivaldybės administracijos direktorius įgyvendina priemones, kurios parengtos vadovaujantis Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliajai energetikos padėčiai tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12 (Žin., 2003, Nr. [5-182](#); 2010, Nr. [21-995](#)), 8 punktu;

6.3. naftos produktų transportavimo ir gabenimo veikla besiverčiančios įmonės pirmiausia privalo teikti šias paslaugas tiems fiziniams ir juridiniams asmenims, kurie importuoja ir (ar) atgabena naftos produktus šalies poreikiams tenkinti;

6.4. energetikos įmonės gali nevykdyti dalies sutartimis prisiimtų įsipareigojimų apie tai iš anksto informavusios vartotojus. Jei dėl ekstremaliosios padėties energetikos įmonės visiškai ar iš dalies negali vykdyti savo įsipareigojimų, nustatytų perdavimo, paskirstymo, laikymo, tiekimo (pirkimo ir pardavimo) sutartyse, paveiktosios šalies įsipareigojimų vykdymas sustabdomas tiek ir tokiu laipsniu, kiek sumažėja naftos produktų tiekimas ir kiek trunka ekstremalioji padėtis;

6.5. energetikos įmonės, vykdančios Lietuvos Respublikos Vyriausybės, jos įgaliotų institucijų ir savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymus, įsakymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, už vartotojams padarytus nuostolius dėl naftos produktų tiekimo apribojimų ar nutraukimo neatsako;

6.6. vartotojai apie naftos produktų tiekimo ribojimą informuojami per visuomenės informavimo priemones ir naftos produktų prekybos vietose;

6.7. energetikos įmonės ir vartotojai bendradarbiauja, užtikrindami, kad naftos produktų rinka būtų paveikta kiek įmanoma mažiau ir būtų palaikomas rinkos aprūpinimas naftos produktais ar jų pakaitalais;

6.8. taikant apribojimus atsižvelgiama į papildomas Europos Komisijos ar Tarptautinės energetikos agentūros siūlomas priemones.

7. Degalai specialiajam transportui (operatyvinių tarnybų ir kitoms transporto priemonėms su specialiaisiais šviesos ir garso signalais arba tik su specialiaisiais šviesos signalais bei kontrolę vykdančioms valstybės institucijoms gali būti ribojami tik tuo atveju, kai naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimo priemonių įgyvendinimas nedavė laukiamų rezultatų.

8. Tiekimo ir vartojimo apribojimai minimaliai taikomi įmonėms, kurios gamina, išgauna, išleidžia į laisvą apyvartą, atgabena, perkrauna arba transportuoja naftos produktus.

9. Paskelbus ekstremaliąją padėtį draudžiama šalyje išgautą naftą eksportuoti ar išgabenti iš šalies, ji turi būti perdirbama šalies naftos perdirbimo įmonėse.

IV. NAFTOS PRODUKTŲ IR NAFTOS VALSTYBĖS ATSARGŲ VARTOJIMAS

10. Sprendimas vartoti naftos produktų valstybės atsargas priimamas vadovaujantis Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliajai energetikos padėčiai tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12, 5.3 punktu.

11. Lietuvos Respublikos Vyriausybei nusprendus naudoti naftos produktų ir naftos valstybės atsargas, Energetikos ministerija nustato leidžiamų sunaudoti atsargų kiekius, nomenklatūrą, paskirstymo tvarką.

12. Leidžiamos vartoti naftos produktų valstybės atsargos paskirstomos įmonėms, turinčioms naftos produktų prekybos (paskirstymo vartotojams) tinklą, proporcingai šių įmonių iki ekstremaliosios padėties paskelbimo užimtai rinkos daliai ir atitinkamai teritorijai.

13. Naftos produktų valstybės atsargos gali būti vartojamos ir tuo atveju, kai reikia vykdyti koordinuotas priemones, nustatytas Europos Sąjungos lygiu.

V. INFORMACIJOS APIE NAFTOS PRODUKTUS TEIKIMAS

14. Energetikos įmonės kitą dieną po ekstremaliosios padėties paskelbimo turi pranešti

Energetikos ministerijai apie turimus naftos produktų išteklius (gamybines, valstybės ir rezervines naftos produktų atsargas natūrinėmis tonomis ekstremaliosios padėties paskelbimo dieną 00 val. 00 min.), nurodyti jų laikymo vietas.

15. Paskelbus pirmą ar antrą naftos produktų tiekimo sutrikimo lygį, energetikos įmonės nuo artimiausio pirmadienio pateikia Energetikos ministerijai kuro išteklių, sunaudojimo ir atsargų ataskaitas dviejų savaitių periodiškumu, o paskelbus trečią ar ketvirtą naftos produktų tiekimo sutrikimo lygį, šios ataskaitos pateikiamos kiekvienos savaitės pirmadienį už praėjusią savaitę. Be to, Energetikos ministerija turi teisę nustatyti ir kitą ataskaitų pateikimo periodiškumą.

16. Duomenys pateikiami pagal Statistikos departamento generalinio direktoriaus 2012 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. DĮ-251 „Dėl Kuro ir energijos išteklių statistinės ataskaitos EN-11 (mėnesinės), gamtinių dujų statistinės ataskaitos EN-15 (mėnesinės) ir naftos ir naftos produktų statistinės ataskaitos EN-16 (mėnesinės) formų patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. [150-7711](#)) patvirtintą statistinę formą EN-11.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Asmenys, pažeidę šio Plano reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Naftos produktų tiekimo ir vartojimo
apribojimų taikymo plano
priedas

NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO IR VARTOJIMO APRIBOJIMO PRIEMONĖS

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Kontroliuojanti institucija	Prognozuojamas atlikimo terminas
I. PRIEMONĖS, TAIKOMOS ESANT PIRMAM NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO SUTRIKIMO LYGIUI				
1.	Per masines informacijos priemones siūlyti vartotojams priemones energijai taupyti ir energijos išteklių vartojimui mažinti, viešinti savanoriško energijos taupymo priemones	Energetikos įmonės, savivaldybės administracijos direktorius	Energetikos ministerija	Ne vėliau kaip per dvi paras po ekstremaliosios padėties paskelbimo
2.	Degalinėse ir kitose pardavimo vietose uždrausti degalų pardavimą į kilnojamąsias talpyklas (kanistrus)	Įmonės, prekiaujančios naftos produktais	Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos (toliau – Valstybinė energetikos inspekcija), Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas)	Ne vėliau kaip kitą dieną po ekstremaliosios padėties paskelbimo
3.	Įmonėse, gaminančiose elektros ir (ar) šilumos energiją ir galinčiose vartoti rezervinio kuro atsargas, sumažinti kuro suvartojimą 10 proc., palyginti su vidutiniu kuro suvartojimu per keturis paskutinius ketvirčius	Elektrą ir šilumos energiją gaminančios įmonės	Valstybinė energetikos inspekcija	Ne vėliau kaip per dvi paras po ekstremaliosios padėties paskelbimo
II. PRIEMONĖS, TAIKOMOS ESANT ANTRAM NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO SUTRIKIMO LYGIUI				
4.	Apriboti degalų pardavimą degalinėse ir kitose pardavimo vietose iki 10 litrų vienam lengvajam automobiliui vienu kartu ir sumažinti pardavimo apimtį 12 proc., palyginti su	Įmonės, prekiaujančios naftos produktais	Valstybinė energetikos inspekcija, Policijos departamentas	Ne vėliau kaip kitą dieną po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Kontroliuojanti institucija	Prognozuojamas atlikimo terminas
	atitinkamu praėjusio mėnesio laikotarpiu			
5.	Sumažinti temperatūrą 20 proc. gyvenamosiose ir darbo patalpose šildymo sezono metu nuo teisės aktų nustatytų normų (išskyrus fiziniams asmenims, gyvenantiems individualiuosiuose namuose, šildomuose kietuoju kuru)	Pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojas	Valstybinė energetikos inspekcija, savivaldybės administracijos direktorius	Ne vėliau kaip kitą dieną po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
6.	Riboti naftos produktų ir biokuro eksportą (galima užbaigti eksportuojamų naftos produktų ir biokuro muitinės formalumus)	Įmonės, gaminančios naftos produktus ir biokurą ir juos eksportuojančios	Muitinės departamentas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba)	Ne vėliau kaip per tris paras po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo nutraukti visų rūšių naftos produktų ir biokuro eksportą
7.	Riboti naftos produktų ir biodegalų išgabenimą už Lietuvos ribų iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlių taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą	Įmonės, gaminančios naftos produktus ir biodegalus ir juos išgabenančios	Valstybinė mokesčių inspekcija ir Valstybės sienos apsaugos tarnyba pagal kompetenciją	Ne vėliau kaip per tris paras po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo nutraukti visų rūšių naftos produktų ir biodegalų išgabenimą
8.	Apriboti autobusų, traukinių, lėktuvų ir laivų maršrutinius reisus	Atitinkamos transporto įmonės	Susisiekimo ministerija, savivaldybės administracijos direktorius	Ne vėliau kaip per tris paras po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
9.	Įmonės, naudojančios visų rūšių keleivines bei krovines transporto priemones (išskyrus maistui, medikamentams, degalams ir kurui pervežti), privalo sumažinti degalų suvartojimą 12 proc., palyginti su vidutiniu degalų suvartojimu per keturis	Įmonės	Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Valstybinė kelių transporto inspekcija),	Ne vėliau kaip per dvi paras po II naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Kontroliuojanti institucija	Prognozuojamas atlikimo terminas
	paskutinius ketvirčius		Valstybinė energetikos inspekcija	
III. PRIEMONĖS, TAIKOMOS ESANT TREČIAM NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO SUTRIKIMO LYGIUI				
10.	Riboti naftos produktų pardavimo degalinėse darbo laiką ir parduodamų naftos produktų kiekius	Įmonės, prekiaujančios naftos produktais	Savivaldybės administracijos direktorius, Valstybinė energetikos inspekcija	Ne vėliau kaip per tris paras po III naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
11.	Įmonės, naudojančios visų rūšių keleivines bei krovinines transporto priemones (išskyrus maistui, medikamentams, degalams ir kurui pervežti), privalo sumažinti degalų suvartojimą 20 proc., palyginti su vidutiniu degalų suvartojimu per keturis paskutinius ketvirčius	Įmonės	Valstybinė kelių transporto inspekcija, Valstybinė energetikos inspekcija	Ne vėliau kaip per dvi paras po III naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
12.	Įmonės, eksportuojančios biokurą (KN kodų 2703, 4401, 4402 grupės), privalo neforminti šių išteklių negražinamojo eksporto muitinės procedūrų, o įmonės, tiekiančios medieną medienos apdirbimo įmonėms, privalo sumažinti, o prireikus ir sustabdyti medienos tiekimą šioms įmonėms	Įmonės	Muitinės departamentas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba	Ne vėliau kaip per tris paras po III naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
13.	Įmonės, išgabenančios biodegalus, privalo sustabdyti jo išgabenimą už Lietuvos ribų iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlių, taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą	Įmonės	Valstybinė mokesčių inspekcija, Valstybės sienos apsaugos tarnyba pagal kompetenciją	Ne vėliau kaip per tris paras po III naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
IV. PRIEMONĖS, TAIKOMOS ESANT KETVIRTAM NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO SUTRIKIMO LYGIUI				
14.	Sustabdyti degalų pardavimą degalinėse fiziniams asmenims	Įmonės, prekiaujančios naftos produktais	Savivaldybės administracijos direktorius, Valstybinė	Ne vėliau kaip per dvi paras po IV naftos produktų tiekimo

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Kontroliuojanti institucija	Prognozuojamas atlikimo terminas
			energetikos inspekcija	sutrikimo lygio paskelbimo
15.	Pasirengti parduoti degalus pagal korteles	Įmonės, prekiaujančios naftos produktais	Leidimus verstis mažmenine prekyba išdavęs savivaldybės administracijos direktorius	Ne vėliau kaip per vieną mėnesį po IV naftos produktų tiekimo sutrikimo lygio paskelbimo
16.	Naftos produktų tiekimui sumažėjus 50 proc., degalus pardavinėti pagal korteles	Įmonės, prekiaujančios naftos produktais	Leidimus verstis mažmenine prekyba išdavęs savivaldybės administracijos direktorius	Ne vėliau kaip per dvi savaites po to, kai naftos produktų tiekimas sumažėjo 50 proc.